

Asia: VN/13501/2025

Lausuntopyyntö kuntien peruspalvelujen valtionosuuden 75 miljoonan euron vähennyksen kohdistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

(VM047:00/2025)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa Orpo-Purran hallituksen kevään 2025 kehysriihen kertaluonteisesta kuntien peruspalvelujen 75 miljoonan, eli noin 2 % valtionosuusleikkauksesta vuoden 2026 valtion talousarvioon. Toimenpiteen tavoitteena on ollut, ettei vähennys kasvata kun tien välisiä suhteellisia eroja valtionosuuksissa.

Iin kunta ei kannata kuntien peruspalvelujen valtionosuuslakiin 32 a § vuodelle 2026 tehtävää vä hennystä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on tärkeä rahoituslähde kunnan lakisääteisten peruspalveluiden rahoittamiseen. Esitetty määräaikainen säästö on ristiriidassa Orpo-Purran halli tusohjelmakirjauksen ja vakiintuneen käytännön kanssa, jossa uudet lakisääteiset tehtävät korva taan kunnille täysimääräisesti.

Kuntien taloustilanne on haastava jo ennestään ilman leikkauksia peruspalvelujen valtionosuuksiin.

Tilannetta haastaa aiemmin tehdyt toimet sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kuntien jako osuuksiin sekä suunnitelmat valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksessa suhteessa kuntien verotuloihin sekä lakisääteisten palveluiden todellisiin kustannusvaikutuksiin.

Kunnan peruspalveluista valtaosa kohdistuu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen, jolloin

myös tehtävät säästötoimenpiteet tulevat kohdistumaan kuntalaisten peruspalveluihin. Perusope tuksen oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025, joka toi kunnalle uusia lakisääteisiä mitoi tuksia oppimisen tuen järjestämiseen. Tuen uudistukseen kohdennettavat määrärahat on korvattu

kuntien peruspalvelujen valtionosuuksissa, joita toisaalta esitetään leikattavaksi. Iin kunnan osalta

pelkästään perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen lakisääteisen mitoituksen toteutuminen maksaa vuodessa 0,5 milj. euroa.

lin kunta katsoo, että kunnalla täytyy olla olosuhteista ja kuntien tulopohjan eroista huolimatta edel lytykset selvitä erityisesti lakisääteisistä tehtävistään, eikä kunnan toimintaedellytyksiä voida hei kentää, joka vaarantaa kunnan mahdollisuudet päättää itsenäisesti taloudestaan ja siten myös omasta hallinnostaan.

Karinkanta Jonne
lin kunta